

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

**Prästhalmsskolan och
Prinsens fritidshem
2022-2023**

Skolans mål

Alla elever på vår skola har lika möjligheter och rättigheter, de känner sig accepterade och trygga samt möts med respekt. Ingen upplever sig kränkt, trakasserad eller diskriminerad.

- Alla barn ska vara trygga**
- Skolan ska vara en bra social miljö**
- Alla barn/elever ska känna att de trivs**
- Prata med varandra – inte om varandra!**
- Ingen ska utsättas för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling**

Skolans ansvar

Barns och elevers lika rättigheter

Arbetet med likabehandling och kränkande behandling utgår från Skollagen 6 kap (SFS 2010:800), diskrimineringslagen (SFS 2008:567) samt förordning (SFS 2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling som beskriver medverkan utifrån ålder och mognad. Regelverken skyddar barn och elever som söker till eller deltar i verksamheten och omfattar all vår verksamhet.

Anställda och uppdragstagare i verksamheten är skyldiga att följa det som anges i dessa regelverk.

Varje år upprättas planen under medverkan av elever. Planen innehåller en redogörelse för vilka åtgärder som ska påbörjas eller genomföras under året.

Åtgärder mot kränkningar respektive mobbning kräver olika insatser, liksom åtgärder inriktade på att hjälpa flickor respektive pojkar samt vid social respektive fysisk utsatthet. Om elever är utsatta för varaktig mobbning över ett helt skolår eller längre krävs särskilda och specifika insatser. Vi måste vara medvetna om att mobbning även kan förekomma i klassrum som står under lärares direkta uppsikt. Omfattande systematik i arbetet, gott skolklimat, vuxna förebilder och elevers delaktighet är avgörande för framgång.

Skolklimat

Att främja lika rättigheter och möjligheter riktar sig till alla och ska genomföras utan att det föranleds av något särskilt problem. Ett gott klimat präglas av förtroendefulla och öppna relationer mellan personal och elever. Tillit och förtroende ger större möjlighet till kännedom om problem som finns bland elever. Eleverna behöver en känslomässig anknytning för att vilja prata med en vuxen. Delaktighet, ansvar, engagemang och samarbetande kultur ger ett gott skolklimat och gynnar arbetet mot trakasserier och kränkande behandling.

Krav på aktiva åtgärder

Lagstiftaren har ansett att det inte är tillräckligt att förbjuda diskriminering och kränkande behandling. Verksamheterna åläggs att bedriva ett målinriktat arbete för att dels främja lika rättigheter och möjligheter, dels förebygga och förhindra trakasserier och kränkande behandling. Det *främjande arbetet* handlar om att stärka de positiva förutsättningarna för

3

likabehandling i verksamheten och behöver inte utgå från identifierade problem i verksamheten. Det *förebyggande arbetet* tar sikte på att minimera risken för kränkningar och utgår från identifierade riskfaktorer. Både det främjande och det förebyggande arbetet ska anpassas till barns och elevers ålder och till den aktuella verksamheten. Det främjande och förebyggande arbetet ska framgå av skolans likabehandlingsplan.

Handlingsplikt

Huvudmannen är skyldig att utreda omständigheterna när en elev uppger att de har blivit utsatta för kränkande behandling eller diskriminering och i förekommande fall vidta de åtgärder som kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Om personal får kännedom om att en elev har blivit utsatt för kränkningar, trakasserier eller diskriminering är personalen skyldig att anmäla till rektor samt utreda omständigheterna kring det som framkommit. Därefter vidtas åtgärder för att förhindra liknande händelser i framtiden.

Definitioner

Diskrimineringsgrunder: Kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsvariationer, sexuell läggning och ålder.

Direkt diskriminering innebär att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. I skolan är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering.

Indirekt diskriminering innebär att ett barn eller elev missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse som framstår som neutral men som i praktiken särskilt missgynnar barn eller elever med visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller visst funktionsvariationer. Man kan alltså diskriminera genom att behandla alla lika.

Likabehandling betyder att alla barn eller elever ska behandlas så att de har lika rättigheter och möjligheter oavsett någon diskrimineringsgrund. Det innebär ändå inte att alla barn och elever ska behandlas lika.

Trakasserier innebär ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier kan bland annat bestå i att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel ”kvinnliga”, ”homosexuella” eller ”bosniska” egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad ”blatte”, ”mongo”, ”fjolla”, ”hora” eller liknande. Elever kan göra sig skyldiga till trakasserier.

Kränkande behandling är handlingar som utan att ha samband med diskrimineringsgrunderna kränker barns eller elevers värdighet. Kränkande behandling kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. Kränkningarna kan vara synliga och handfasta - fysiska (slag, knuffar), verbala (hot, svordomar, nedsättande tilltal, ryktesspridning, förlöjligande, öknamn), texter och bilder (sms, mms, fotografier, msn, meddelanden på olika sociala medier) likväl som dolda och subtila (psykosocial /utfrysning, blickar, alla går när man kommer etc). De kan utföras inte bara direkt i verksamheten utan även via exempelvis telefon och internet.

Kränkningar av barns och elevers värdighet kan förekomma i form av diskriminering, trakasserier eller genom kränkande behandling. Kränkande behandling kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. Återkommande kränkningar kallas mobbning.

Mobbning: Mobbning är en återkommande kränkande behandling där någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag. Att varken ingripa eller skaffa hjälp är också en negativ handling. Se även definition för kränkande behandling.

Sakliga skäl för positiv särbehandling kan förekomma när skolan vidtar åtgärder för att främja jämställdhet mellan flickor och pojkar, s.k. positiv särbehandling. Det är skolans ansvar att bevisa att det finns sakliga skäl.

Befogade tillsägelser Förbudet för skolpersonal att utsätta elever för kränkning gäller naturligtvis inte tillrättavisning som är befogad för att upprätthålla god ordning och miljö, även om eleven kan uppleva tillrättavisningen som kränkande.

Ansvarsfördelning

- Huvudman/rektorer har ansvar för att all personal i grundskolan och på fritidshemmet följer sina skyldigheter när de handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget.
- Rektor ansvarar för att likabehandlingsplan upprättas och genomförs. Den ska utvärderas och revideras i samband med den årliga kvalitetsredovisningen. Personal, elever och föräldrar ska involveras och bli delaktiga.
- Ansvarig pedagog är skyldig att ta tag i konflikter/problem när sådant uppstår. Samtal med elever och vuxna, möten och uppföljande arbete i ärendet som berör likabehandlingsarbetet dokumenteras.

Vårt förebyggande och främjande arbete

Förebyggande arbete

- syftar till att avvärja risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling,

Vi börjar läsåret med genomgång av den befintliga årliga planen för personalen och eleverna. Därefter utarbetas klass- och fritidsregler samt skolans trivselregler som behandlas i klassråd och elevråd gemensamt med grundsärskolan. Under september utarbetas den nya årliga planen mot kränkning och diskriminering. Innan den fastställs diskuteras förslaget vid föräldramöten. Efter beslut offentliggörs den på skolans hemsida och finns tillgänglig i alla klassrum. Arbetet med den årliga planen utvärderas exempelvis genom enkäter (elevenkäter, föräldraenkäter) och intervjuer med elever/barn en gång per läsår. Resultatet redovisas i skolans kvalitetsredovisning för läsåret.

Skolan ska arbeta för att förebygga trakasserier och kränkningar. På Prästhalmsskolan arbetar vi förebyggande genom trivselskapande aktiviteter och genom att öka barnens kunskaper om likabehandling.

- Varje höst diskuterar elever och lärare skolans trivselregler.
- Vuxna utgör goda förebilder i matsalen och på rasterna. Det finns alltid personal ute på raster och i matsalen.
- Trivsselfrämjande dagar; skolstartsdagen och avslutningsdagen, friluftsdagar, pyssel i juletid, öppet hus och utflykter tillsammans med grundsärskolan.
- Föräldramöten
- Kontakt med hemmen.
- Personal i, matsalen, taxi, raster och vid skolbussarna.
- Värdegrundsarbete som ett återkommande inslag i alla ämnen.
- Skolan har ett trygghetsteam som aktivt jobbar med akuta ärenden och förebyggande arbete.

Kartläggning

Enkäter ingår i arbetet med att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Konkreta och uppföljningsbara mål och insatser formuleras i den nya likabehandlingsplanen med utgångspunkt från kartläggningen. Likabehandlingsplanen färdigställs under september månad. Kartläggning av skolans trygga och otrygga platser genomförs med eleverna i samband med utarbetandet av den årliga planen.

Rutiner för att upptäcka, utreda samt åtgärda diskriminering, trakasserier och kränkningar

Det är viktigt att den enskildes upplevelse av det inträffade är utgångspunkten för utredningen. Omfattning och metod måste anpassas till varje enskilt fall. Uppföljning sker oavsett vad utredningen visar.

Ibland, om händelsen skett vid ett enstaka tillfälle och situationen är uppklarad, kan det vara tillräckligt med några frågor. I andra fall kan utredningsskyldigheten bli mer långtgående och omfatta fler elever samt personal. En utredning kan även involvera elevens vårdnadshavare. Det är viktigt att vara uppmärksam på om en kränkning är en enstaka händelse eller om den är en del av systematiska och återkommande kränkningar.

Verksamheten ska använda sig av den dokumentation som finns kring de inblandade eleverna för att få bättre underlag vid utredningen och bedömningen av vilka åtgärder som bör sättas in. Som stöd i arbetet använder vi oss av en konsekvenstrappa för att kvalitetssäkra arbetet med att säkerställa trygghet och studiero.

Åtgärd vid diskriminering eller kränkning av personal

Om någon upplever att de blivit utsatta för kränkning eller diskriminering från någon personal ska detta anmälas till rektor som ansvarar för en utredning. Om rektor har utsatt någon anmäls detta till huvudmannen.

Åtgärd vid trakasserier och kränkande behandling

Om det uppstår en händelse där elever använder våld mot varandra, trakasserar eller kränker varandra

- Vi ingriper omedelbart och sätter stopp för våld, trakasserier eller kränkande behandling.
- Gör klart för elev att vi inte accepterar att de använder våld eller behandlar varandra illa på annat sätt och kräver ett ovillkorligt stopp.
- Samtal hålls med de inblandade var för sig.
- Vi meddelar vårdnadshavarna och informerar rektor som anmäler till huvudman samma dag. Beslut om utredning fattas av rektor.
- Händelsen dokumenteras av den personal som upptäcker eller får vetskap om situationen tillsammans med personal från trygghetsteamet
- Uppföljning sker oavsett vad utredningen visar.

Åtgärd vid upprepade kränkningar/misstänkt mobbning

Personal som misstänker mobbning eller som får signaler från elever, kollegor eller vårdnadshavare att mobbning förekommer kontaktar ansvarig pedagog - för att utreda förhållandet.

- Samtal hålls med de inblandade var för sig. Vid samtalet deltar någon som känner barnet väl.
- Rektor informeras och informerar i sin tur huvudmannen.
- Vi informerar vårdnadshavarna samma dag.
- Händelsen dokumenteras av personal som upptäcker allt tar emot en anmälan i samverkan med trygghetsteamet.
- Uppföljning sker oavsett vad utredningen visar.

Åtgärd vid mobbning

Om utredningen visar att mobbning förekommer är ärendegången följande:

- Pedagoger tillsammans med ansvariga från elevhälsan samtalar med mobbare och mobboffer snarast och tar omedelbar kontakt med berörda vårdnadshavare. Samtal hålls med de inblandade var för sig. Vid samtalet deltar någon som känner barnet väl.
- Rektor informeras och anmäler till huvudman.

Om mobbningen inte upphör

Disciplinära påföljder vidtas beroende på om förseelsen upprepas och hur allvarlig situationen är - utredning, åtgärdsprogram, skriftlig varning, tillfällig omplacering inom skolan, tillfällig omplacering vid annan skolenhet eller avstängning.

Utvärdering av likabehandlingsarbetet

En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts tas in i nästa års likabehandlingsplan. Utvärdering av likabehandlingsarbetet sker varje år i mitten av maj och ska vara rektor tillhanda före 1 juni. Ny plan för läsåret ska vara färdigställd senast 1 oktober.

Av utvärderingen ska särskilt framgå:

1. Vilka åtgärder som vidtagits inför och under läsåret, med utgångspunkt i utvärdering av föregående läsårs plan, trivselenkät.
2. Antal elever som ansett sig blivit utsatta för kränkande behandling
3. Hur många dokumenterade utredningar som har gjorts
4. Hur många utredningar som resulterat i att åtgärder vidtagits
5. Trivselenkätens resultat.

Konsekvenstrappa Prästhalmsskolan

Konsekvenstrappan används när eleverna bryter mot skolans regler vad avser trygghet och trivsel. Det är *allas* uppgift att arbeta med konsekvensernas tydlighet och efterföljning på skolan.

6. socialtjänsten kallas till möte med förälder och rektor

Ansvarig: rektor

När: Om det ej upphör

5. Skolledningen involveras

förälder, lärare, elev kallas till skolan

Ansvarig: berörd vuxen/kontaktläraren/fritidspedagog

När: Om det ej upphör

4. Vårdnadshavare till skolan

Ansvarig: kontaktläraren /trygghetsteamet/fritidspedagog

När: Om det ej upphör

3. Kontakt med vårdnadshavare

Ansvarig: Elevansvarig lärare om händelse sker under skoltid. Fritidspedagog om det sker under fritidstid

När: Tillfälle 1

2. Enskilt samtal

Ansvarig: berörd vuxen och elevansvarig lärare/fritidspedagog. Representant från trygghetsteam sitter med för att hjälpa till med dokumentation. Anmälan görs till huvudman om det anses vara kränkning eller trakasserier, diskriminering

När: Tillfälle 1

1. Tillsägelse

Ansvarig: berörd vuxen/den som uppmärksammar

Information ges till kontaktläraren/fritidspedagog

När: Tillfälle 1

Signalen till eleverna ska vara att samtalen och möten inte upphör förrän problemet försvinner. Kontaktläraren ska vara involverad i alla steg.

Referenser

Skollagen (2010:800)

Diskrimineringslagen (2008:567)

Förordningen (2011:681) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling

DO, BEO & Skolinspektionen. (2009). *Förebygga diskriminering och kränkande behandling Främja likabehandling. En handledning för att utforma en likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling*

Länkadress:<http://www.do.se>

Skolverket. (2012). Allmänna råd och kommentarer. *Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling*. Stockholm: Fritzes

Thors, Christina (red). (2007). *Utstött- en bok om mobbing*. Stockholm: Lärarförbundet.

Bilagor

Trivseregler

- Vi respekterar varandra**
- Vi använder vårt språk**
- Vi låter inte mobiltelefonen störa undervisningen**
- Vi har arbetsro på lektionerna.**
- Vi är rädda om skolans lokaler och material.**

Rutiner för att upptäcka, utreda samt åtgärda diskriminering, trakasserier och kränkningar

HÄNDELSE	VUXEN	KLASS-LÄRAREN	TRYGGHET S-TEAM	VÅRDNADS-HAVARE	REKTOR
Vid enstaka tillfällen	Berörd vuxen ger en tillsägelse och informerar klasslärare	Klassläraren har ett enskilt samtal med eleven			
Allvarlig händelse eller upprepning	Berörd vuxen ger en tillsägelse och informerar klasslärare	Blir informerad om händelsen Klassläraren initierar utredning	Kopplas in och dokumenterar	Information ges av klassläraren	Blir informerad. Anmälan till huvudman vid kränkning, trakasseri eller diskriminering
Om det ej upphör	Berörd vuxen ger en tillsägelse och informerar klasslärare	Samtal hålls med de inblandade var för sig	Deltar vid samtalet och dokumenterar	Blir kallad till skolan	Blir informerad och informerar i sin tur huvudmannen
Om det fortfarande fortsätter	Berörd vuxen ger en tillsägelse och informerar klasslärare	Deltar på mötet	Deltar på mötet	Deltar på mötet	Ansvarig. Kallar in socialtjänsten och berörda parter till möte. Disciplinära påföljder kan vidtas beroende situationens allvar (utredning, åtgärdsprogram, skriftlig varning, omplacering inom skolan eller i annan skolenhet, avstängning.

